

Revisjonsrapport

Rapport	
Rapporttittel Rapport etter tilsyn med ConocoPhillips Scandinavia AS sin styring av arbeidsmiljørisiko og tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning på Ekofisk 2/4 M og Z	Aktivitetsnummer 009018538
Gradering	
☒ Offentlig	☐ Begrenset
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig
☐ Strengt fortrolig	
Involverte	
Hovedgruppe T-2	Oppgaveleder John Arne Ask
Deltakere i revisjonslaget Anne Sissel Graue, Linn Iren Vestly Bergh og John Arne Ask	Dato 26.6.2018

1 Innledning

Petroleumstilsynet (Ptil) har gjennomført tilsyn med ConocoPhillips Scandinavia AS (COPSAS) sin styring av arbeidsmiljørisiko og tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning på Ekofisk 2/4 M og Z. Tilsynsaktiviteten ble gjennomført med oppstartsmøte 11.4.2018 i COPSAS sine lokaler i Stavanger og verifikasjon offshore fra 17. til 19.4.2018.

2 Bakgrunn

Tilsynet rettet oppmerksomhet mot arbeidsmiljørisiko som kan gi helseskade og arbeidsbetinget sykdom. I dette tilsynet ønsket vi å se nærmere på hvordan COPSAS styrer risiko i forbindelse med benzeneksponering, støyeksonering, eksponering for faktorer som bidrar til økt risiko for muskel- og skjelettplager. Tilsynet omfattet også styring av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø på Ekofisk M og Z, eksempelvis krav til effektivitet og arbeidsmengde i forhold til avsatte ressurser, samarbeidsforhold, arbeidsledelse og oppfølging i det daglige arbeidet.

Arbeidstakermedvirkning er et viktig bidrag for å redusere risiko for negative arbeidsmiljøkonsekvenser. I tilsynet hadde vi oppmerksomhet mot selskapets tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning gjennom vernetjeneste og arbeidsmiljøutvalg.

3 Mål

Målet med tilsynet var å verifisere om COPSAS sin styring av arbeidsmiljørisiko møter regelverkets krav innenfor området og om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning var i samsvar med regelverkets krav.

4 Resultat

Resultatene bygger på våre vurderinger av COPSAS sine styrende dokumenter, presentasjoner og intervju med relevant personell samt verifikasjoner knyttet til utvalgte tema.

Innenfor kjemisk arbeidsmiljø og støy ble det registrert en systematisk tilnærming til styring av arbeidsmiljørisiko.

Innenfor ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø hadde COPSAS utført enkelte aktiviteter. Det var imidlertid mangelfull systematisk tilnærming til styring av risiko knyttet til ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, samt samlet vurdering av arbeidsmiljørisiko.

Tilsynet påviste 1 avvik og 2 forbedringspunkt.

Avviket var relatert til styring av arbeidsmiljø innenfor psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi. Forbedringspunktene gjaldt informasjon og opplæring i arbeidsmiljøforhold samt involvering av vernetjenesten.

5 Observasjoner

Vi opererer med to hovedkategorier av observasjoner:

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på/manglende oppfylging av regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener å se brudd på/manglende oppfylging av regelverket, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise det.

5.1 Avvik

5.1.1 Styring av arbeidsmiljørisiko

Avvik

Manglende systematisk styring og oppfølging av arbeidsmiljørisiko knyttet til psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø og ergonomi.

Begrunnelse

Tilsynet viste mangelfull systematikk og til dels manglende kartlegginger, risikovurderinger og oppfølging av faktorer relatert til organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø. Tilsynet viste videre at det var mangelfull systematisk oppfølging av risiko for muskel- og skjelettplager. Oppfølgingen av disse arbeidsmiljøfaktorene inngikk i liten grad i en samlet vurdering med øvrige arbeidsmiljøfaktorer.

Under tilsynet kom det fram at selskapet hadde:

- Manglende systematisk styring av risiko knyttet til psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø på M og Z.
 - Oppfølging av psykososialt arbeidsmiljø var en del av COPSAS sitt kartleggingsverktøy «Opplevd arbeidsmiljøkartlegging» (dok.nr/rev.nr 1897N/10). Utover dette forelå det imidlertid ikke retningslinjer med beskrivelse av hvordan risiko knyttet til psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø skal styres, herunder risikovurderes, følges opp og tiltak verifiseres.

- Selskapet kunne i begrenset grad vise hvilke grunnlag som ble brukt for å igangsette spesifikke forebyggende vurderinger og oppfølging av psykososial risiko. Under tilsynet fremkom det forhold som kan ha betydning for psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, for eksempel arbeidsmengde knyttet til økt aktivitetsnivå, flere parallelle aktiviteter om bord og økt arbeidsbelastning ved sykdom. Kartlegginger av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø basert på dokumentert behov og etterspørsel forekom imidlertid i liten grad.
- Tilsynet viste at personell var lite kjent med hvordan organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø ivaretas, kartlegges og følges opp på innretningene, for eksempel oppfølging av «Opplevd arbeidsmiljøkartlegging» fra 2016, 2015 og 2014. Under tilsynet fremkom det at ledende og utførende personell på M og Z i liten grad hadde kjennskap til formelle oppfølgingsverktøy for tiltakene etter ovennevnte organisatorisk og psykososiale kartlegginger.
- Mangelfull systematisk oppfølging av risiko for muskel- og skjelettplager.
 - Det var utarbeidet en prosedyre som skal sikre at arbeid utføres på en ergonomisk hensiktsmessig måte. Vi fikk opplyst at dette dokumentet var til revisjon, men gjeldende på tidspunkt for tilsynet. Det framkom imidlertid ikke i gjeldende dokumentasjon hvordan risiko for muskel- og skjelettplager systematisk skal styres og følges opp i selskapet.
 - Det forelå heller ikke beskrivelse av metodikk for hvordan risiko for muskel- og skjelettplager skal kartlegges, vurderes, følges opp og tiltak verifiseres.
 - Det er utført ergonomikartlegging og risikovurdering for mekanikere, elektrikere og prosessteknikere på M og Z ettersom disse var fast tilstede på disse innretningene. For øvrige arbeidstakergrupper som var på disse innretningene ved behov var det ikke gjort vurderinger av risiko for muskel- og skjelettplager. Det forelå heller ikke planer om gjennomføring av slike vurderinger.
 - Mangelfull vurdering av helserisiko i forbindelse med enkelte arbeidsoppgaver, for eksempel manuell håndtering av nitrogenflasker på over 70 kg og tilkomst til headerventiler i forbindelse med vedlikehold. Det framkom heller ikke hvordan disse risikoene skulle håndteres. Det var også identifisert utfordring relatert til materialhåndtering og tilkomst til krankabin og maskinrom på kran på M og Z. Dette ble også påpekt i Ptil tilsyn i 2014. I denne sammenheng ble vi informert om at det var en pågående prosess for å se på hvordan totalbelastningen for involvert personell kan reduseres.
- Mangelfull vurdering av resultatene fra ergonomisk kartlegging på M og Z i sammenheng med andre faktorer som for eksempel psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Årsaker til muskel- og skjelettplager er sammensatte, og psykososiale forhold kan forsterke effekten av fysisk belastning.
- Mangelfull koordinering av arbeidsmiljøaktiviteter.
 - Det framkom fra tilsynet at innspill til årlige handlingsplaner for arbeidsmiljøaktiviteter i liten grad ble innhentet fra offshore organisasjonen. Planer for arbeidsmiljøaktiviteter var også i liten grad koordinert mellom offshore organisasjonen og arbeidsmiljøavdelingen på land.

Krav

Styringsforskriften § 6 om styring av helse, miljø og sikkerhet, jf. aktivitetsforskriften § 33 om tilrettelegging av arbeid, § 34 om ergonomiske forhold, § 35 om psykososiale forhold og forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav § 23-1 om risikovurdering ved planlegging, utforming og utførelse av manuelt arbeid..

Styringsforskriften § 18 om analyse av arbeidsmiljøet, jf. styringsforskriften § 23 om kontinuerlig forbedring

5.2 Forbedringspunkt**5.2.1 Informasjon og opplæring i arbeidsmiljøforhold****Forbedringpunkt:**

Personell omfattet av tilsynet hadde mangelfull informasjon og opplæring i helserisiko forbundet med utføringen av sitt arbeid.

Begrunnelse:

Det forelå ikke retningslinjer med informasjon om hvordan spesifikke arbeidsoppgaver med potensiell risiko for muskel- og skjelettplager skal utføres.

Det framkom i tilsynet at arbeidsmiljøopplæringen omfattet enkelte elementer relatert til psykososial risiko og ergonomi, f.eks. interne kurs (CBT) innen ergonomi, kurs innen trakassering, oppfølging av sykmeldte og generelt 40 timers HMS-kurs. Det var vårt inntrykk at denne opplæringen i mindre grad inkluderte styring av risiko knyttet til psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø for ledende personell og vernetjenesten.

4R-skjema ble mye brukt til rapportering av observasjoner i arbeidsmiljøet og opplevdes nyttige. Utøvende personell var imidlertid i liten grad kjent med hvordan de kunne få tilbakemelding og informasjon om status i innmeldte observasjoner.

Det fremkom under tilsynet at det var uklarheter vedrørende riktig bruk av hørselsvern knyttet til vedlikehold av øreklokker.

Krav

Aktivitetsforskriften § 22 om opplæring i sikkerhet og arbeidsmiljø etter arbeidsmiljøloven jf. forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav § 23-2 om ergonomisk belastende arbeid og § 23-3 om informasjon om risiko i tilknytning til ergonomisk belastende arbeid og aktivitetsforskriften §38 om støy. Aktivitetsforskriften § 44 om informasjon om risiko ved utføring av arbeid

5.2.2 Involvering av vernetjenesten**Forbedringpunkt:**

Systematisk involvering av vernetjenesten i arbeidsmiljø saker.

Begrunnelse:

På Ekofisk er det etablert et lokalt samarbeidsutvalg (LSU). Utvalget har som hovedformål å styrke og utvikle samarbeidet mellom de ansatte i arbeidsmiljøspørsmål til felles beste, og på tvers av firmagrensene. COPSAS har i forbindelse med tidligere tilsyn (ref. 2017/136) opplyst at LSU ikke har status eller er organisert som arbeidsmiljøutvalg, men er organisert for å løse lokale saker, og i så måte er underutvalg til Ekofisk felt-AMU. Vi ble informert om at saker relatert til arbeidsmiljø i liten grad ble tatt opp i LSU. Under tilsynet ble vi informert om flere saker relatert til arbeidsmiljø som ikke var tatt opp i dette forumet. Dette ble bekreftet av LSU referat. Det fremstår derfor uklart hvilken rolle LSU har i forbindelse med Ekofisk felt-AMU og behandling av arbeidsmiljø saker.

Det forelå ingen plan eller retningslinjer for involvering av vernetjenesten, med tanke på hvilke oppgaver de skal delta i og tidspunkt for involvering. Det kom fram under tilsynet at involvering av vernetjenesten for EKO M og Z skjedde mer uformelt og fra sak til sak.

Vi ble også informert om at det kan være en utfordring å få til involvering av de rette sluttbrukerne når det skal anskaffes nytt utstyr.

Krav

Rammeforskriften § 13 om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning jf. arbeidsmiljøloven §6-2 om verneombudets oppgaver og § 7-2 om arbeidsmiljøutvalgets oppgaver.

6 Andre kommentarer

Det ble gjennomført «Opplevd arbeidsmiljøkartlegging» hvert femte år. Selskapet har anvendt denne metoden over lengre tid. Vi ble informert om at metoden, inkludert spesifikke verktøy (individprofilen) opprinnelig ble brukt i forbindelse med individuelle samtaler mellom sykepleier og enkeltansatte. I dag ble denne metoden benyttet til å kartlegge grupper arbeidsmiljø. I denne sammenheng stiller vi spørsmål til hvorvidt metoden er formålstjenlig i forbindelse med å kartlegge arbeidsmiljøfaktorer.

7 Deltakere fra oss

John Arne Ask	Fagområde arbeidsmiljø (oppgaveleder)
Linn Iren Vestly Bergh	Fagområde arbeidsmiljø
Anne Sissel Graue	Fagområde arbeidsmiljø

8 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planlegging og utføring av tilsynet:

- Organisasjonskart
- Presentasjon av driftsorganisasjon
- 1897N - Opplevd arbeidsmiljøkartlegging
- 1897N - Vedlegg E - Forside individprofil
- 1897N - Vedlegg E - Skjema for kartlegging, overvåking og forbedring av arbeidsmiljøet
- 1897N - Vedlegg F - Arbeidshistorie
- 3556 - Bruk av personlig verneutstyr

- 3623 - Kjemikaliestylingssystemet
- 3623 - Vedlegg B - Inndeling av kjemiske produkter i helsefarekategorier
- 3623 - Vedlegg D - Forenklet fremgangsmåte ved innføring av nytt kjemikalie i brønn eller topside
- 3623 - Vedlegg D - MOC for production Chemicals in pros
- 3755 - kap 5 - Foreløpig orientering til linjeleder om mulig arbeidsbetinget sykdom
- 3755 - kap 5 - Samtykkeerklæring i forbindelse med mulig arbeidsrelatert sykdom
- 3755 - Registrering og melding av arbeidsbetinget sykdom
- 4083 - Plan for psykososial støttetjeneste
- 6431 - Helseovervåkning
- 6540 - Ergonomi
- 6581 - Arbeidsmiljø ved splitting og entring - sikker håndtering av kvikksølv, LRA, H2S og benzen
- AMK samlerapport EKO prod opr 2014
- AMKP EKOL MEK samlerapport
- EKOL el aut inst samlerapport
- Støy EKOL Inspection, SAR og Helivakt
- VOC EKOM EKOZ 2017
- Yrkeshygiene - Rapport SD2016

Vedlegg A Oversikt over intervjuet personell